

МОДЕРНИ ПОЕТИ

ЕЗРА

ПАУНА

ИЗБРАНИ СТИХОТВОРЕНИЯ

ЕЗРА ПАУНД ИЗБРАНИ СТИХОТВОРЕНИЯ

Превод: Николай Кънчев

chitanka.info

Езра Паунд е роден през 1885 година в Хийли, малък град в Айдахо, Съединените щати. Завършва университета в Пенсилвания и заминава за Италия, после се прехвърля да живее известно време в Лондон. По-късно отива в Париж. В Париж помага на редица свои приятели — поети, романисти, художници и музиканти. Втората световна война го заварва в Италия, откъдето няколко пъти говори по радио Рим предимно по икономически въпроси, най-вече върху монетарната система, с която обяснява причините за международните конфликти. Обвинен в държавна измяна, той е признат за душевноболен и прекарва тринадесет години в затворническа болница. През 1958 година е освободен по настояване на редица американски поети и писатели, както и на видни деятели на италианската култура, участвали в Съпротивата. След освобождаването му Езра Паунд се завръща в Италия, продължава работата си над своите „Кантоси“. Умира през 1972 година.

Голям поет, една от най-интересните художествени фигури на нашето време, той живя в това време, без винаги да бъде наясно с него. Дори и да не е имало нещо предумишлено, неговият случай е поучителен за нас днес, когато има от какво да се отучим и на какво да се научим.

Н. К.

ТОМАС СТЪРНС ЕЛИЪТ

ПРЕДГОВОР

Каквато и да беше американската литература между началото на века и 1914 година, тя е бяло поле в паметта ми. Не си спомням нито една страница, написана от поет по това време. Чак през 1915 година чух в Англия да се говори за Робърт Фрост. Студентите от Харвард четяха мъртвите английски поети. Не се интересуваха вече от живата поезия. И не мога да си спомня нито един жив поет — който да ми е повлиял. В началото на века е имало няколко добри поети в Англия, но аз узнах за тях по-късно, и то често благодарение на Паунд (чиито оценки бяха много по-малко сектантски, отколкото си мислят повечето хора). Не смятам, че ще преувелича, ако кажа, че нямаше поет, способен да помогне на един дебютант. Там, където бяхме стигнали, ни трябваша очите на французин, за да разберем Едгар По и Уитман. Имахме постоянен проблем: какво да се нрави след Суинбърн? И не намирахме отговор.

Понеже говоря за Паунд, предпочитам да кажа, че имам голям дълг към него. Първите ми стихотворения (включително „Пруфрок“ и други публикувани по-късно) бяха останали в чекмеджето ми от 1911 до 1915 година, освен тези, които Конрад Айкън се опита безуспешно да разпространи в Лондон. През 1915 година Айкън ме срещна с Паунд. „Пруфрок“ беше публикуван в „Поетри“ през лятото на същата година и, благодарение на усилията на Паунд, първата ми книга беше публикувана от „Егоист Прес“ през 1917 година. Паунд живееше тогава в малък мрачен апартамент в Кенсингтън, където остана чак до своето заминаване за Париж, струва ми се, през 1922 година. Сигурен съм, че в Съединените щати той е искал да замине за Европа, че в Лондон е искал да прекоси Ламанша. Не съм познавал друг човек, от която и да е страна, който да е живял толкова дълго извън страната си, без да изглежда, че се е настанил някъде.

Никой не беше по-приветлив от него към младите хора или писателите от все едно коя възраст, които му изглеждаха непризнати,

независимо от тяхната стойност. Нещо повече, никой поет нямаше по-малко претенции, без излишна скромност, относно собствените си стихотворения. Арогантността, която някои намираха у него, не идваше от това. Каквато и да е била, тя никога не се е изразявала в изключителна възхвала на собствената му поезия. Той обичаше да бъде импресарио на по-младите от него, да подсилва артистичната активност на средата, където живееше. Изпълняваше тази роля чак до крайно благородство и добронамереност.

Той можеше да покани на вечеря нещастен писател, чиято бедност подозираше, да даде дрехите си (въпреки че самите те бяха близо до невъзможността да бъдат носени от други), да се опита да намери работа на някого, да събере пари, да публикува нечия книга, после да доведе критиците да говорят за нея, да я похвалят. Той беше наистина готов да се отдаде цял заради този, чието творчество го интересуваше — с настоятелност, която всички облагодетелствувани не заслужаваха и която понякога ставаше смущаваща. И въпреки че обектът на неговата добронамереност можеше да бъде подразнен, само най-недостойният от хората би се показал засегнат. Паунд се интересуваше развълнувано от творбите, които очакваше от своите покровителствувани, определяни понякога от него по безличен начин като машини за писане или рисуване, смазвани грижливо с оглед на бъдещата им работа.

Пиша всичко това за миналото, защото искам да говоря за периода между 1910 и 1922 година. (През тази година аз му представих хаотичната драсканица на „Пустата земя“, която излезе изпод ръцете му съкратена наполовина, в сегашната си форма. От една страна предпочитам да си мисля, че пълният ръкопис е изгубен, от друга страна ми се иска да бъдат запазени бележките със син молив, които Паунд направи като неопровержимо свидетелство за критическия му гений.) Това е периодът на първите „Кантоси“. Това е времето, когато Паунд повлия на английската и американската поезия, особено на младите поети, които не го познаваха, а някои дори не осъзнаваха обсега на това влияние. Не говоря тук за имажинизма. Не зная дали името и принципите на това движение идват от Паунд или от Хюлм, и това не ме интересува. Имажинизмът даде няколко добри стихотворения — особено тези на Х.Д., но беше бързо погълнат от по-могъщи движения, вдъхновявани от Паунд. Той не измисляше поети, а

създаваше климата, в който за първи път се появяваше „модерна тенденция в поезията“, където английските и американските поети си сътрудничеха и си влияеха едни на други.

Вече съм изразявал мнението, че критиците не трябва много да се занимават с въпроса, каква е „величината“ на даден съвременен поет. Това може да се прави, след като са минали две или три поколения от смъртта на поета. Само времето може да ни покаже „величината“ на поета, когато тази дума ще има смисъл. Едип критик трябва преди всичко да търси „автентичността“. Но има и трети начин да се прецени поета — да съдим за него, когато животът му е почти привършен. Може да се основаваме на неговите стихотворения, както и на литературните теории, които той е защитавал или прилагал. Оставям „влиянието“ настрана, защото винаги е опасно да съдиш за един поет според неговото влияние. Нужни са двама, за да има влияние: този, който влияе, и този, който се влияе. Този, вторият, може да бъде лош писател, въпреки чудесното влияние, да се е оставил в лоша посока, да е избрал неправилно това, което предлага поетът, когато е определил за свой учител, или да е роден във време, неблагоприятно за изкуство. Не можем да знаем много за това. Следователно няма да говоря за влиянието, а за всичко, което представляваше Паунд за своето време. За това трябва най-напред да се знае приблизително къде беше поезията, когато той започна да пише. Това е бързо забравено, защото всяко поколение е склонно да приеме ситуацията такава, каквато я намира, като че ли никога не е била променяна. Смятам, че оригиналността на Паунд се състои в неговото настояване, че поезията е изкуство, изкуство, което изисква много работа и усилия и че то трябва да осъзнае себе си. Той успя да види, че един поет, който не познава поезията на другите езици, е зле подготвен, както художникът или музикантът, които не познава произведенията в собствената си страна. Поетът трябва да бъде познателен към другите хора спрямо собствения си език, почувствителен за значението и смисъла на думите, най-вече към историята на езика и към всяка дума, която той използва. Трябва също да владее колкото може повече чужди езици, което между другото, ще му помогне да разбере най-добре родния си език. Преувеличава се „ерудицията“ на Паунд, а той самият винаги неуместно се подценява. Тези, които го преценяваха, бяха или добре култивирани, без да

разбират от поезия, или пък слабо култивирани поети. Това, което Паунд може да донесе най-вече на поетите (ако те искат да приемат това, което им предлага), е неговото настояване за огромна съзнателна работа, която трябва да се извърши — изследване на формата, ритъма, на езика в поезията на различните култури, изследване на най-добрите литературни произведения. Поетите трябва да продължат да четат поезията на Паунд — и те ще го правят, ако поезията не иска да загине.

ДЪРВОТО

*Неподвижен бях, дърво между дървета,
знаех истината за нещата дотогава неизвестни,
истина на Дафнис и на неговия лавър,
на тази стара двойка пред божествения празник,
станала липа и дъб в сърцето на гората.
Но нужни са на боговете ревностни молитви
и насреща са им тези две сърца открити,
за да може истинско преображение да стане.
Все пак съм дърво между дървета
и разбрах безброй възникнали неща, които
дотогава бяха чиста лудост за духа ми.*

ОПЛАКВАНЕ

*Замря завинаги последната въздишка,
замират всичките тревожни ветрове на здрача.*

Ето я чудната смърт!

*Замира пламъкът въодушевяващ.
Замира пляскането на крилата,
които трепкаха във въздуха над нашите глави.*

Ето я чудната смърт!

*Замират и желанията гузни,
замират трепетите вече
от засрещания на ръцете.*

Ето я чудната смърт!

*Замря пресъхналият извор,
замират и местата ни за срещи
(Ето я чудната смърт!)*

Камбанемя.

DE AEGYPTO

*Аз съм този, който знае пътищата
на небето, и тук вятърът е мойто тяло.*

*Забелязал пръв Жената на Живота,
аз съм този, който с ластовичките прелита.*

*В сива и зелена дреха
тя далече с вятъра се носи.*

*Аз съм този, който знае пътищата
на небето, и тук вятърът е мойто тяло.*

*Manus animat pinxit
Моята ръка държи перото*

*да напише подходяща дума...
И устата да запее чиста песен!*

*Но коя уста ще може да постигне
песента на Лотоса от Куме?*

*Аз съм този, който знае пътищата
на небето, и тук вятърът е мойто тяло.*

*Аз съм пламък, слънцето достигнал,
аз съм този, който с ластовичките прелита.*

*Над челото ми стои луната,
ветровете са под моите устни.*

Бисер е луната сред сапфирени води заплувал,

хладни са през пръстите ми текнали водите.

*Аз съм този, който знае пътищата
на небето, и тук вятърът е мойто тяло.*

ТУК В НИНЕВИЯ

*Завинаги! аз съм поет и върху моя гроб
младите момичета ще ръсят розови листенца,
а мъжете мирта, вече и нощта
изковава от деня ми мрачната си сабя.*

*„Виж! това тук не е мое,
нито твое е,
защото навикът е нещо старо,
тук в Ниневия видях безбройни
трубадури сирили в мрачните места, където
не са разместени сънят и песента.
И не един познал е тези песни
с повече сила и изящество от мен,
и не един изказва красотата по-добре,
развълнуваната красота с възвишени цветя,
и все пак поет съм аз, и върху моя гроб
ще идват хората да ръсят розови листенца,
вече и нощта от светлината
изковава синята си сабя.*

*Само мойта песен тук, Раана, прозвуча с такава
сила
и с такава нежност, аз съм тук
Поетът, пия истински живота,
както други простосмъртни пият вино“.*

БЕЛИЯТ ЕЛЕН

*Виждам съм ги, между облаците, в пустотата.
Виж! не спират да се влюбят, да заплачат, все пак
техните очи на влюбени в любимия се взират,
ако белият елен излезе от гората,
ако утринникът бял излезе от гората.*

*„Ето Белият Елен, Прочутият, на лов сме,
всички хрътки на света от ловен рог са
призовани!“*

ПАРАЦЕЛЗ ПОСТИГНАТ

*Не съм човек аз вече и защо ли трябва
да бъда от човечеството, в накити да се обличам?
Познавах хора, много хора, но дори един от тях
не беше толкова свободен като мен
и като мен да бъде чист естествен елемент,
мъглата изостави огледалото, и виждам.
Виж! опакото на света препълнено е с форми —
навалицата им шуми по видимия свят
и ние, същества без форма, се издигаме —
неосезаеми флуиди, сътворени хора,
на статуи подобни с вдигната основа,
която шибана от лудата река трепери,
спокойствието в нас е само, в нас е само.*

ПРЕД ЛИЦЕТО МИ ВИДЯНО В ОГЛЕДАЛО

*О лице тъй странно в огледало!
О компания безпътна, о свят гост,
о луд несретнико сломен от болка,
какво ще отговориш? О ти множество
което се стреми, играе, надминава,
закачка, предизвикване безшумно,
Аз? Аз? Аз?
А ти?*

ФРАНЧЕСКА

*Ти, излязла от нощта,
идваше с цветя покрили твоите ръце;
а сега излизаш с жестове простолюдни
и с поток от шумни думи.*

*Аз, видял те сред чудесните неща,
дразня се щом чуя твоето име
на обикновените места.*

*Искам свежите вълни да плуват в моя дух,
а светът изсъхнал като мъртъв лист
или семе на глухарче да се измете,
за да те откроя, както някога,
сама.*

БАЛАТЕТА

*Светлината се превърна в милост и се разпростира
върху слепите очи и върху сенките, които очертават
хора;*

Виж как светлината ни вдълбава в песен.

*Тя носи като царство ярко слънце
и има власт над моето сърце.*

*В горите ни еленът и сърната нямат
по-мълчалива светлина: няма тъкани по-тънко
изтъкани и когато слънцето изгрее
отстранява бляскавите изумруди на тревите
свили се от страх, че при, преминаването
мигом ще изсъхнат.*

ТИРАДА ЗА ПСИХЕЯ В ЗЛАТНАТА КНИГА НА АПУЛЕЙ

*Цяла нощ, докато вятърът стоеше
в кипарисите, той беше
с мене, без да ме обземе вместо галеция въздух
толкова отблизо, както цветни падащи листенца
вият се, избягващи земята, и изглежда
че върху мен прелитат, леки като листи,
по-близо и от въздуха,
а музиката в мен изглежда, че отваря
очите ми за нови цветове.
О ветрове, кой вятър би я оспорил с лекота!*

ИЗТИЧАЩИЯТ ЧАС

„Благодаря, каквото и да стане“. После се обърна и като слънчев лъч върху наведени цветя изчезна тя, когато вятърът отново ги изправи, изплъзна се от моите ръце. Каквото и да стане, за миг бе слънцето, и боговете най-могъщи не са познали удоволствието тъй неповторимо да гледаш как мигът накрая си отива.

НЕОПИСУЕМО ЩАСТЛИВО ВРЕМЕ

*Как твойта красота, когато беше недалеч от тук,
ще дойде да нахлуе и погълне моя дух!*

*А тези часове, когато двамата ще бъдем в мрака
и превърнати в сапфирен прилив, как ще ни покрият!*

ОЛТАР

*Да издигнем тук приятелството висше,
пламъкът и есента и розата на любовта зелена
се борят чак докрай: това е място на промените.
А мястото, където те се срещат, е свещено.*

ПОРТРЕТ НА ЕДНА ЖЕНА

*Вие сте за ума ни винаги Саргаското море,
Лондон не е около вас от двадесет години
и блестящи параходи ви отнасят към различни
идеи, слухове, останки от нещата,
странни късчета познание и скъпоценности без
стойност.*

*Големи умове ви срещаха — все в търсене на нещо
друго.*

*Вие сте била второстепенна винаги. Трагично ли е?
Не. Вие предпочитате това пред срещания случай:
на глупав мъж, тъй глупав и послушен,
със среден ум, по-беден от едничка мисъл на година.
О толкова сте търпелива, виждал съм ви да стоите
с часове, когато чакате случайно да доплува нещо.
И сега ще плащате. Да, вие щедро плащате.
Вие сте такава интересна личност, идва се при вас
и се отива след това със странна полза:
улов на трофеи и внушена някаква идея;
факт, който доникъде не води, приказка за двама,
пълна с мандрагор или пък с нещо друго,
което би могло да е полезно, но не е изобщо.
което не запълва дупка и не върши нищо,
нито пък намира своето време във веригата на
дните.*

*Идоли от амбра или редки наслоения,
тона са вашите богатства, вашите съкровища; и
все пак*

*тона море от толкова натрупани неща,
загадъчни подгизнали гори и новини блестящи:
в този бавен ход на светлини и бездни,
не! това е нищо! Нищо както всичко*

*съвсем не е за вас.
Все пак това сте вие.*

Н. Й.

*Мой град любим, тъй бял и беден,
чуй ме! Чуй ме, ще ти вдъхна аз — душа!
Вслушаш ли се в свирката ми, чуй ме!*

***Досега разбрах, че аз съм луд,
милиони същества крещат в движение;
това видение не е невинно.
Как тогава да изсвиря някакъв си пасторал?***

*Мой град любим,
ти си девственник без дъх
и беден като сребърна тръстика.
Чуй ме, щом се вслушаш в мен!
И ще ти вдъхна аз — душа!
Винаги ще бъдеш жив.*

МОМИЧЕ

*Дървото разклони се в моите ръце,
сокът е потекъл в моите рамена,
дървото се разраства в моите гърди —
от мен
излизат нови клони за прегръдки.*

*Дърво си ти
и връх си ти,
и полъх върху теменуги.
Дете си — толкова голямо!
И всичко казано е глупост за очите на мъжете*

НЕЩО

*Нещото, което има код, а не сърце, е
заменило чувствата си с отношения
и нищо вече
не смущава неговите отражения.*

КОЯ

*Видяхме днес една от нашите предишни
любви. Замълчи, Рулус, защото този ден
изгуби нещо, след като въпросната жена
умря. Бе нещо там... странично.*

ДРЕХАТА

*Дали ще си запазиш розовата кожа
по-дълго време даже от самите рози,
и мислиш ли си, че Смъртта не ще те срещне?
И мислиш ли си, че Домът на Мрака
ще ти предложи по-добър любовник
от мен? Ще съжалиш ли цъфналата нова роза?*

*По-скоро избери си мойта дреха вместо
прикриващата твоите отминаващи години,
и вярвай в моите очи по-скоро,
отколкото в самото Време.*

ДОРИА

*Бъди в мен вечното оплакване
на хладен вятър, на
нетрайност на нещата,
свежест на цветя.*

*Вземи ме в силната си самота
на скала без слънце
и води претъмни.*

*Нека боговете ни говорят нежно
на оня свят.*

*Всичките цветя на Хадес в своята сянка
спомнят си за теб.*

ПОД МОРЕТО

*Това е, а това не е,
достатъчно съм мъдър, за да зная —
след твойто идване ме посещава
мястото на есенните рози
със златни цветове, но променливи.*

*Трябва да сме опипом между нещата,
колко водорасли заблудили се потъват
под вълнението на зелените бездни,
между нещата от названията си по-стари,
неща познати истински на боговете.*

ПОТЪВАНЕ

*Аз бих докрай потънал в странност:
тези удобства се натрупват върху мене, задушават
ме!*

*Разпалвам се от новото, изгарям,
от новите приятели, лица,
места!
О, да си извън това,
това е всичкото, което аз желая
— спасете новото.*

*А ти,
любов, ти множество, все повече желаещо!
Аз ли правя неохотно всичките стени и улици и
камъни,
всичката ни кал, мъгла и дим,
всичките посоки за движение?
Аз бих имал прилив върху себе си подобен на вода,
ох, далече от това!
Трева, полета ниски, хълмове
и слънце,
о, предостатъчното слънце!
Навън, и сам, сред някакви си
чужди хора!*

ПРИКАЗНИЯТ ПАН Е МЪРТЪВ

*„Пан е мъртъв. Приказният Пан е мъртъв.
Ах, главите свели си, девици,
изплетете му от листите корона!“*

*„Няма листи в това лято
и тръстиките са сухи,
как да изплетем корона
или пък с цветя да го прославил!?“*

*„Аз не мога да ви кажа.
А Смъртта е повлекана.
Аз не мога да ви кажа.
Как да разбере тогава
тя с какво го е отвлякла
през сезон по-кух от дънер?“*

КАРТИНАТА^[1]

*Очите на отдавна мъртвата говорят.
Защото любовта не бе се утаила.
При желание, не можеше да се целуне.
Очите на отдавна мъртвата говорят.*

[1] „Лежащата Венера“ от Джакопо дел Селайо (1442–1493). ↑

ДЖАКОПО ДЕЛ СЕЛАЙО

*Този мъж познал е тайните на любовта
и картините му дават знаци за това.
А сега така далече е Венера
и ето те пред мене, негова картина.*

*И ето го това, което ще ни надживее:
очите на отдавна мъртвата говорят.*

ЗАВРЪЩАНЕ

*Виж, завръщат се: ах, виж, с опитващи
движения и с бавни крачки
колебливо стъпват и несигурно
се люшкат!*

*Виж, завръщат се един след друг
със страх, като полусъзнателни;
като че ли сняг политнал е да падне
и шумът на вятъра
полуобърнат е обратно;
те бяха „Страшните Крилати“,
неприкосновени.*

*Боговете на крилатите да слушат!
И със сребърните техни хрътки,
душещи следи из въздуха!*

*Хей! Хей!
Те бяха бързи в набега;
те бяха с остър нюх;
те бяха винаги с души от кръв.*

*Бавни към целта си,
бледи преследвачи.*

МАНСАРДАТА

*Нека съжалим, любима, по-богатите от нас.
Да си спомним,
 че богатите са със слуги, но без приятели,
че ние сме с приятели, но без слуги.
Нека съжалим с теб всички несемейни
 и семейни.*

*Зората влиза си на пръсти
 като позлатена Павлова,
а аз съм до желаната от мен.
Дори зората не ни носи толкова живот
като този час на светла свежест,
 час на пробуждане до теб.*

ГРАДИНАТА

в официална пяла рокля

Самен

*Като рокля свилена развяна край стената,
тя върви
 край Кенсингтънската градина,
и по мъничко умира
 от изтънчена анемия.*

*Наоколо гъмжи тълпа
от мръсни, жилави деца на сетните бедняци.
Те ще наследят земята.
Тя носи края на изкуственото възпитание.
Скуката ѝ е възвишена и прекалена.
Би искала да ѝ се заговори
и се бои, че може аз
 да сторя тази недискретност.*

ПОЗДРАВ

*О, поколение на буржоа
все недоволни,
видях рибари как в неделя
са на слънце
видях разгърдените им семейства,
видях усмивките от бели зъби
и чух безгрижните им смехове.*

*Аз по-щастлив от вас съм,
и по-щастливи са от мене те:
в езерото плуват риби
и не притежават дори дрехи.*

АЛАБАСТЪР

*Тази дама в била банска рокля, назована пеньоар,
за момента е любовница на мой приятел,
белите и нежни лапички на малкото ѝ кученце
не по-нежни са от нея,
и самият Готие би бил поразен от разликата в
белотата,
докато е седнала в огромния фотьойл
между две безгрижни свещи.*

КАУЗА

*Радостта от тези думи е за четири човека,
но и други може би ще ги дочуят,
о, свят, така отчаян съм за тебе:
ти не познаваш тези четири човека.*

ДОГОВОР

*Аз сключвам договор с теб, Уолт Уитман —
презирах те от толкова отдавна.
Идвам аз като дете, което е израснало
при вироглав баща;
достатъчно голям съм, за да се разбирам с теб.
Ти беше този, който посади дърво,
сега е време за резба.
Ние имаме един и същи корен —
нека вече да се спогодим!*

АПРИЛ

Nympharum membra disjecta

*Три духа се появиха
и ме отведоха те
в страната, където
се кършат маслинени клонки:
сеч бледа под светла мъгла.*

БЛАГОРОДНА ДАМА

*Тя отмина, без да е раздвижила кръвта ми,
и сега като върви между дърветата
развихря въздуха, върху тревата стъпва:*

зелени листи от маслина под небе дъждовно.

ОСТАНАЛИТЕ

*О малцинство безпомощно,
обслужващо страната ми!*

*Артисти смазани от нея
и извън закона в градовете
не ви вярват, срещу вас говорят*

*влюбени сте в красотата, гладни
и забранени от законите
безпомощни срещу Властта сте*

*никога не можете да удържите
порива си за успехи
можете да си говорите,
без да постигнете успехи от повтарянето;*

*вие сте с по-крехки чувства,
пречупени от лошото Познание,
вие можете да разберете от пръв поглед:
мразят ви, изобщо не ви вярват;*

*разберете го:
аз не съм издържал на тази бури,
аз надмогнах мое го изгнание.*

ТРЪГВАНЕ

*Вървете, мои песни, и търсете своята цена от
младите*

и нетърпимите,

движете се сред влюбените в пълна самота.

*Търсете някога да стигнете до светлината на
Софокъл*

и си получите раните от неговата радост.

ДОКАТО КАПИТОЛИЯ ИЗКАЧВАМ

Колко пъти подир мен ще пееш толкова добре, но не
и

по-добре;
ти казваш на сърцето истината, както
аз те поучавам да я казваш всъщност;
Плод от мойто семе,
о мое неназоваемо дете.
Знай тогава, че съм те обичал открай време,
казващ ясно, гол под слънцето, неудържимо.

КРАСОТАТА

*Дори и в сънищата ми се отказваше да идваш
и ми изпращаше еднички твоите слугини.*

ЕПИТАФИЯ

*Левкий, който търсеше голямото Странение,
позна единствено усърдието в Службата.*

АРИДЕС

*Плахият Аридес
се ожени за грозница,
нейният живот го отегчи
и станал безразличен си помисли,
че вече няма изход.*

*В сърцето си той каза: „Аз не съм
на себе си полезен.
Нека ме използва, ако иска.“
И произнесе собствената си присъда.*

ВАНАТА

*Както ваната от порцелана бял изстива,
ако топлата вода накрая стане хладна,
тъй и рицарската моя страст е охладняла,
о, моя уважавана, но незадоволяваща ме лейди.*

ТЕМПЕРАМЕНТИ

*Девет изневери, 12 връзки, 64 блудства и някакво си
изнасилване изглежда
спят в душата на приятеля ни деликатен
Флориалис,
толкова спокоен и привидно сдържан, че минава
за напълно хладнокръвен и не сексуален.
Баститид, напротив, пише и говори само как се
нравело
любов,
баща е на близнаци,
но постигнатото струва доста скъпо;
четири пъти бил е рогоносец*

РАЗМИСЪЛ

*Когато наблюдавах кучетата с чудновати нрави,
бях принуден да приема,
че човекът е най-висшето животно.*

*Когато наблюдавам всички хора с чудновати нрави,
признавам си, приятелю, това наистина озадачава.*

КЪМ БОГАТИТЕ

*Кой съм аз, за да ви съдя, о Богати,
аз, който също огорчавам
с мойта бедност,
както вие с безползните богатства?*

ЖЕНИ

АГАТА

*Агата имала е четиридесет и четири любовника,
а им е отказала.*

*Сега обръща се към мене в търсенето на любов,
напълно посивяла.*

МЛАДА ЖЕНА

*Аз храних твоя бог домашен с раци,
аз те обожвавах цели три години;
а сега оплакваш се, че роклята не ти отива,
защото ти го казах.*

ЛЕСБИА ИЛА

*Мемнон, Мемнон, жената,
която се разхожда между нас
със своята съмнителна любезност,
е омъжена сега
за англичанин от добро семейство.
Жалей, Красавице! Жалей, Страстнико!*

ИЗПРАЩАНЕ

*Съвършена като Афродита,
цялата от красота,
без дух обаче!
Лек мирис на пачули,
страшно както жестокостта на твоята брадичка,
ме напада — и това също малко ме засяга.*

ФИЛИДУЛА

*Филидула е измършавяла, но изпълнена с любов,
така и боговете са я уравнили:
в удоволствието получава повече, отколкото ти
дава;
не държи ли сметка за това благоволение, тогава
нека си смени религията!*

ПРИМЕРИ

*Ерина винаги е примерен родител,
нейните деца не са открили никога
прелюбодеянията нейни.
Лала е също примерен родител,
нейното потомство е охолно и щастливо.*

CODA

*О мои песни
гледате така унесено и странно към човешките
неща,
нима ще си намерите смъртта сред тях?*

НАБЛЮДАТЕЛНО ОКО

*Малки кучета се учат от големи кучета;
те наблюдават неумело техните размери
и странните несъвършенства на дъха им.
Ето ви например мъжка група:
младите поглеждат подир своите по-старши,
и съобразяват се с по-стария им опит,
като наблюдават техните необясними връзки.*

*Цзън Чжу казва:
само при невръстните и малки кучета
може да се види за минута това наблюдение.*

ВОЙНАТА ПРИБЛИЖАВА: АКТЕОН

*Лета
и ливадите
под светлината
бледо позлатени са,
а под скалата сива
долу е
морето,
напомнящо гранита —
неспокойно, непрестанно;
височини
и жестове на богове,*

*и повик:
„Актсон“.
Актеон през златен бряг,
преминал тихата ливада
и лицето ѝ раздвижено,
и неспокойно той преминал
с мълчалива свита,
с армии от времената древни.*

ПО ЧЖУ ЯН

*Аз ще се заведа в гората,
там, където кучетата се разхождат
 сред гирлянди от глицинии,
и заедно със синьо-сребърни потоци
 те разхождат другите с коли от слоновата
кост.*

*Там идват множество девойки,
 за да берат гроздето за леопардите, приятелю,
защото леопардите там теглят им колите.*

*Ще се разхождам аз по горската поляна,
ще изляза сам от гъсталака млад
 и ще заговоря всичките девойки.*

ЛЮ ЧЖЪ

*Шумолящата коприна стихна,
прах над императорския двор,
нито звук от стъпки, и листата
припкат тихо и полягат тихо,
радващата моето сърце под тях почива:*

влажен лист излегнал се на прага.

ВЕТРИЛОТО НА НЕЙНО ИМПЕРАТОРСКО ВЕЛИЧЕСТВО

*О ветрило от коприна,
чисто като скреж по стръкчето трева,
ти също стоиш настрана.*

ЦАЙ ЧЖИ

*Листенца в извора политат,
оранжеви-и-розови листенца,
охрата им в камъка прилепва.*

В СТАНЦИЯТА НА МЕТРОТО

*Появяват се лица между тълпата:
цветчета върху чер и влажен клон.*

АЛБА

*Хладна като бледите и влажните листа
на лилията в долината
тя лежи до мене в нощницата бяла.*

ИЗТРАВНИЧЕ

*Черната пантера идваше към мен
и по моите пръсти
носеха се пламъчета като листчета на цвете.*

*Млечнобелите момичета
се спускаха от дивите чимшири,
и леопардът снежнобял
държи под поглед нашите следи.*

ФАУНАТА

*Хей, господине, аз виждам как душите в моите
цветя*

и зяпате в моите алеи.

Кажете, какво знаете вие

за градинарството, козльо?

„Ела, Остър, ела, Анелюта,

и вижте тук тази фауна в мойта градина.

Обаче не мърдайте, не говорете,

защото нещото ще ви избегне,

треперещо в спазми от ужас“.

СЪВОКУПЛЕНИЕ

*Фалусите позлатени на шафраните
се надигат в пролетния вятър.
Това е само някаква процесия
на мъртви богове, но тази
от фестивал, О Юлио Романо,
някаква процесия, където твоят дух ще спре.
Диония, твоите ноци върху нас са.*

*Роса покрила е листа.
Нощта е без почивка.*

СРЕЩА

*Докато през цялото време те си говореха
за морала отскоро
тя с очи ме изследваше.
И когато аз станах за да си тръгна
нейните пръсти напомниха нишки
от тънка хартия в Япония.*

ОБЩЕСТВО

*Семейната позиция оказва се безпомощна
и това отчела, малката Аурелиа,
която бе се смяла осемнадесет години,
сега сковано носи връзката си с Фидипус.*

ПАПИРУС

Скача

Гъвкави

Гонгула

„ЙОН, МЪРТЪВ ОТ ДЪЛГА ГОДИНА“

*Пустеят пътища,
пустаеят пътища върху земята
и цветя
 си вдигат тежките глави.*

*Напразно.
Пустеят пътища върху земята
 където Йон
вървя и вече не върви
но сякаш че е някой,
 който ще премине.*

ПРОДАВАЧКА

*Докато се сгушва тя до мене
като ластовичката под покрив,
те говорят за жените на Суинбърн,
за овчарката на Гвидо
и за блудницата на Бодлер.*

ПИТОМНА КОТКА

*„Почивам си между красиви жени.
Защо да се лъже по този въпрос?*

Повтарям:

*почивам си между красиви жени
дори да говорим за празни неща,*

*мъркането на незрими антени
е възбуждащо и възхитително.“*

ИЗКУСТВО, 1910 ГОДИНА

*Зелен арсеник, цапан върху бялото като яйце
латно,
и ягоди размазани! Елате, да оставим нашите очи
да се порадват.*

ЕПИЛОГ

*О предишни песни,
вие чудо сте за седем дни.
Щом излизахте в списания, веднага
създавахте решително възбуждане в Чикаго,
а сега сте стари и съвсем износени,
съвсем изчерпана сте мода вие,
рокля кринолинена, обувки,
преходна домашна вектория.
Само чувството остава.
Чувствата ли?
Те са чувствата на кафеджия.*

ЧАЙНА

*Момичето тук в тази чайна
не е красиво както беше,
август го е похабил.
То не изкачва вече бързо стъпалата;
да, и то ще остарее,
и това излъчване на младостта, което ни изпраща,
не ще ни озарява винаги.
И то ще остарее.*

ДРЕВНА МУЗИКА

*Зимата е тъй зловеща,
Люд пей Проклет да е,
дъжд на капки и железен вихър,
и навява вятърът зловещината!*

Пей: Проклет да е.

*Кола припряна ни настига
и ни свива от храната.
Реката е замръзнала, на ледове е.*

Проклет да си, пей: Проклет

да е.

*Проклет да е, Проклет да е, аз съм за това,
Проклет да*

вятърът срещу ми в тази

зима.

*Пей проклет да е, проклет, пей Проклет да е,
пей проклет да е, пей проклет да е, ПРОКЛЕТ.*

ЕПИТАФИИ

ФУ И

*Фу И обичаше белите облаци
и планината,
уви! той умря от пиянство.*

ЛИ БО

*Ли Бо също умри от пиянство.
Той поиска среднощ да прегърне
луната в реката.*

ДРЕВНА МЪДРОСТ, ПОЧТИ КОСМИЧЕСКА

*Чжуанцзъ сънуваше,
и като сънуваше, че той е птица, и пчела, и
пеперуда,
не беше сигурен, че трябва да опита да е нещо
друго,
от което беше очарован.*

ТРИМАТА ПОЕТИ

*Кандида си избрала нов любовник
и тримата поети леели сълзи.
Първият написал искрена елегия за „Хлорис“,
„Хлорис“ целомъдрена и хладна,
негова едничка Хлорис,
вторият сонет написал пък
за женското непостоянство,
а третият написал епиграма за Кандида.*

ВИЛАНЕЛЕ: ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ЧАСОВНИК

I

*Бях съвсем добре подготвил случая,
той беше толкова съдбовен.
Със средно-възрастна грижливост
бях изложил истинските книги.
Страниците им едва отворих.*

***Красотата е толкова рядко нещо.
Малко свят от извора ми пие.***

*Толкоз много пусти жалби,
Толкоз много празни часове!
И сега аз гледам през прозореца
дъжда и лутащи се автобуси.
„Малкият им космос е потресен“ —
въздухът трепти от този факт.
В техния отрязък на града
си играят с тях различни сили.
Как знам това ли?
О, аз знам добре това.
Колкото до тях, с тях става нещо.
Първото отнася се до мене,
бях съвсем добре подготвил случая.*

***Красотата е толкова рядко нещо.
Малко свят от извора ми пие.***

Двама приятели: каква свежест е гората...

Как приятели? Не са ли хората по-малко приятели,
защото най-накрая те са се разкрили?
Два пъти обещаха, че ще дойдат.

„Между вечерта и утринта?“

Всяка красота от моя дух ще пие.
Младостта веднъж ще ме забрави
младостта ми ще ме изостави.

II

(„Хайде, казвай! Ти танцува толкова вдървено?
Някой възхити се от творбите ти
— и открито ти го каза.

«Говори ли глупости
в оная първа нощ?
На втората вечер?»“

„**Но**, те пак бяха обещаващи:
«Утре идваме на чай.»“)

III

Ето трети ден е вече...
а от тях ни вест;
ни дума някаква от него, ни от нея:
само бележка някаква от друг човек:
„Драги Паунд, аз напускам Англия“.

Издание:

Езра Паунд. Избрани стихотворения

Модерни поети № 1

Една поредица на Николай Кънчев, осъществена със
съдействието на в. „Литературен форум“

Издателство „Слово“, Велико Търново, 1993

Художествено оформление: Трифон Калфов

ISBN 954-439-207-6

Ezra Pound. Selected Poems

by Faber and Faber Limited, London, Great Britain

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.